

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

44 A quo tolli possint censuræ in mortis articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

conditio requisita ad excommunicationem incurrendam, quia iam ultra terminum à Superiore præfixum differtur solutio, invito creditore.

Q V A E S T I O XLIV.

A quo tolli possint censura, in mortis articulo.

C A S V S.

TITIVS, propter lectionem librorum hæreticorum, hæresim continentium, in excommunicationem Bullæ Coenæ inciderat. Post tres autem menses cum in morbum acutum incidisset, & à Medico audisset, se esse in periculo mortis iam constitutum; omisso proprio Parocho, simplicem quendam Sacerdotem, cui confidebat, accersivit, eique & excommunicationem, & omnia sua peccata confessus est, & ab eo absolutionem obtinuit, quamvis in eâ Ciuitate, esset Episcopus, ad quem pro excommunicationis absolutione facillè recurri poterat, & plures etiam Religiosi, priuilegium habentes à casibus Episcopalibus absoluendi. *Quæritur; Virum validè fuerit absolutus.*

SYMMARIVM.

- 1 Censura, sine absolutione, tolli non potest.
- 2 Non qualibet censura à quolibet tolli potest.
- 3 Simplex Sacerdos, in mortis articulo, non videtur à censuris reseruatiss ab soluere posse.
- 4 Ei non conceditur facultas, nisi in absentia proprii Sacerdotis.
- 5 Tunc solùm datur necessitas.
- 6 Extra quam, querenda est absolutio à potestate Habente.
- 7 Verè tamen tunc, simplex Sacerdos, ab soluere potest.
- 8 Tridentinum, omnibus pro eo articulo facultatem concedit.
- 9 Et facultas, est generalis, & absoluta.
- 10 Et est in fauorem animarum, ideoque extendenda.
- 11 Sicut est facultas Episcopis concessa absoluendi à casibus papalibus occultis.
- 12 Aliàs esset addita limitatio.
- 13 Pro eo articulo, nulla est reseruatiss.
- 14 Necesitas, fuit causa solùm impellens ad hanc facultatem concedendam.
- 15 Pœnitens, in eo articulo, nullam habet obligationem Superiori se presentandi.

18 *Regulares privilegiati ex duplici capite tunc absolueri possunt.*

19 *Quid intelligatur, per mortis articulum.*

20 *A quibus absolueri tunc non potest simplex Sacerdos.*

RATIONES DVBITANDI.

2 Certum est primò; Censuram semel contractam non nisi absoluteione tolli posse; Sicut enim imponi non potest, nisi à potestate ligandi tradita Petro; ita semel contracta tolli non potest, nisi à potestate soluendi, eidem similiter tradita. Quod si aliquando, sine absoluteione tolli videtur; vt cum Iudex, sub hac forma censuram profert. *Sub pena excommunicationis ipso facto incurrenda tibi precipimus, vt debitum Titij, intra tres dies, soluas; sisque excommunicatus quousque satisfacias.* In quo casu, verius est, Debitorem, postà satisfactione, fieri statim liberum à censura. Verè tamen, tunc etiam, sine absoluteione non tollitur; quia verba censuræ, eam implicitè continent; Hunc enim sensum faciunt; Si intra tres dies non satisfaceras, censuram incurras, à qua non nisi satisfactione posita sis absolutus. Nam, cum verba illa; *quousque satisfacias;* aliquem effectum habere debeant; ne sint inutiliter posita; & censura semel contracta, de se sit perpetua; alium effectum habere non possunt, quam effectum absoluteionis. Hoc autem est, virtualiter, ac implicitè absoluteionem continere.

3 Certum est secundo; Non quamlibet censuram, per absoluteionem, à quolibet tolli posse; sicut enim dantur pecca-

ta reseruata, ita dantur etiam Censuræ reseruata; quæ speciale potestatem requirunt; vt tollantur. Quæstio igitur est primò; An Censuræ, per absoluteionem, à quolibet Sacerdote, in mortis articulo tolli possint. Secundo; quibus modis, extra illum articulum, tolli possint, à legitimam potestatem habente.

Et pro mortis quidem articulo, quæstio celebris est. An simplex Sacerdos, à Censuris reseruatis Morientem absolueri possit, quando adest Parochus, aut alius Sacerdos, ab illis ex privilegio absolueri potens; Quod enim non possit; & consequenter, quod Titius, ab excommunicatione Bullæ Cœnæ, à simplici Sacerdote, validè absolutus non fuerit. Tenent Sanchez lib. 3. summ. c. 13. num. 7. Suarez tom. 4. in 3. par. disp. 26. sect. 4. num. 4. & tom. 5. disp. 22. sect. 1. num. 62. Valent. tom. 4. disp. 7. quæst. 10. par. 2. colum. 6. Azor. tom. 1. lib. 8. cap. 19. qu. 5. Molina tom. 4. disp. 63. num. 2. Coninch. d. 8. de pœn. dub. 12. num. 90.

Primò; Quia simplex ille Sacerdos, facultatem non habebat illum absoluendi; hæc enim facultas conceditur simplici Confessario solum, quando non adest copia Confessarij habentis facultatem absoluendi à reseruatis: sed tunc atterant plures habentes facultatem absoluendi à reseruatis; erat enim primò Episcopus, ad quem facilis erat recursus, qui iure suo, hanc facultatem habebat ex Trid. sess. 24. cap. 6. eo quod excommunicatio esset occulta. Secundo; Erant Regulares omnes privilegiati; Hi enim etiam, ex privilegio, absolueri possunt ab omni-

omnibus casibus Episcopo referuatis à iure; Casus autem papales, qualis erat excommunicatio à Titio contracta, quandiu sunt occulti, per *Trid.* sunt facti Episcopales. Ergo simplex Sacerdos facultatem non habebat illum absoluendi.

6 **¶** Secundò; Quia Ratio, propter quam cuiumque Sacerdoti, pro eo periculo, fuit à iure concessa facultas à quibuscumque censuris absoluendi, fuit necessitas, ne scilicet Pœnitens, in mortis periculo constitutus, ob defectum Confessarij illum absoluere potentis, periret. Sed quando patet aditus ad Superiorem, vel ad alium Confessarium habentem facultatem absoluendi, non datur hæc necessitas. Ergo, quando datur copia Superioris, vel alterius habentis facultatem absoluendi, simplex Sacerdos, non censetur hanc facultatem habere. Tunc autem, facile poterat Titius Religiosos priuilegiatos accersere.

7 **¶** Tertiò; Quia Sacerdos in articulo mortis absoluens, imponere debet Pœnitenti, vt, eo periculo elapso, quam primùm commodè potest, legitimo Superiori se præsentet; Sed quando adest copia Confessarij habentis facultatem absoluendi à referuatis, tunc Pœnitens præsentare se potest Superiori; Ergo ad hoc tenetur, & ad hoc ante absolutionem obligandus videtur à simplici Sacerdote; qui propterea tunc facultatem illum absoluendi non habet.

RESOLVTIO.

8 **R**espondetur tamen; Titium validè fuisse absolutum. *Henriquez lib. 6. de pœn. cap. 11. num. 4. & cap. 12. num. 1.*

ad finem. Sà v. absolutio num. 2. Rodriquez. par. 1. cap. 59. conclus. 3. P. Ledesma de Sac. pœn. cap. 14. post. 1. concl. diffic. 2. Nauarrus lib. 5. conf. iij. de pœn. & rem in prima edit. conf. 15. num. 2. & in secunda conf. 23. num. 2. & alij communiter.

Primò; Quia Tridentinum *sess. 14. 9 cap. 7.* pro mortis articulo, omnibus Sacerdotibus absolutè facultatem concedit, quoslibet Pœnitentes, à quibusuis peccatis, & censuris absoluendi. Sed Titius tunc erat in mortis articulo constitutus. Ergo simplex Sacerdos absolutè illum absoluere poterat.

Secundò; Quia facultas absoluendi pro mortis articulo à Tridentino concessa, est absoluta, generalis, & sine vllà limitatione, ac restrictione; Ergo absolutè, generaliter, & sine vlla restrictione, est intelligenda. Siue ergo adsit, siue non adsit copia Confessarij potentis absoluere à referuatis, quilibet simplex Sacerdos in eo articulo facultatem habet absoluendi; facultas enim, cum sit absolutè concessa, est omnino independens à præsentia, vel absentia alterius Confessarij facultatem referuatorum habentis; Vnde non licet nobis hanc addere limitationem, cum præsertim hæc limitatio ad animæ salutem non expediat.

Tertiò; Quia hæc facultas absoluendi, est in fauorem animarum, ne pereant; Ergo, quantum fieri potest, est extendenda. Si enim lex pœnalis, quando est lata principaliter in fauorem animarum, ad occurrendum scilicet peccatis, & scandalis, tanquam fauorabilis est extendenda; Vnde lex, sub excommunicatione prohibens colloquium cum Monialibus, communiter extenditur etiam ad simpli-

cem

cem allocutionem, quamuis ipsa Monialis nihil respondeat; multò magis extendenda erit facultas absoluendi in mortis articulo, à Tridentino omnibus Sacerdotibus concessa, ita vt illis conueniat, non solum in absentia, sed etiam in praesentia Confessarij alias facultatem reseruatorum habentis.

12. Quarto: Quia Tridentinum, non minus absolutè, in mortis articulo, omnibus Sacerdotibus facultatem concedit ab omnibus peccatis, ac censuris absoluendi; quam *sess. 24. cap. 6.* concedat Episcopis facultatem absoluendi à quibuscumque casibus occultis, etiam Apostolica Sedi reseruat. Sed Episcopi, hanc facultatem habent etiam praesente Pontifice. Ergo etiam simplex Sacerdos, in mortis articulo, facultatem habet absoluendi, etiam praesente Superiore, vel alio facultatem reseruatorum habente; non minus enim generaliter simplici Sacerdoti est concessa facultas pro mortis articulo, quam Episcopo pro casu occulto.

13. Quinto: Quia, si Tridentinum concedere uoluisset simplici Sacerdoti facultatem absoluendi in mortis articulo, solum cum limitatione, & in absentia Confessarij facultatem reseruatorum habentis, hanc restrictionem, ac limitationem addidisset; sicut, quia limitare Episcopis uoluit facultatem dispensandi in irregularitatibus, ac suspensionibus prouenientibus ex delicto occulto; illis concessam & excludere irregularitatem prouenientem ex homicidio voluntario, & casus ad forum contentiosum deductos, hoc totum expressit; Et paulò inferius, quia limitare eisdem uoluit facultatem eis concessam, absoluendi à casibus papa-

R. P. Beati Lib. II.

libus occultis non solum per se, sed etiam per alium, exceptit crimen haeresis occultae, in quo, eis tantum, facultatem absoluendi per se, & immediatè concessit, sed non per alium. Cum ergo Tridentinum facultatem omnibus Sacerdotibus absolutè concesserit, in mortis articulo absoluendi, nec ullam limitationem addiderit, dicendum est, eos absolutè hanc facultatem habere, & sine vllà limitatione Ideoque validè absoluere posse, etiam in praesentia Confessarij reseruatorum facultatem habentis.

Sexto: Quia Tridentinum, pro eo articulo ita suspendit reservationem, vt nulla prorsus sit reservatio. Sic enim habet *sess. 14. cap. 7.* circa finem; *Ne occasione reservationis aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis.* Sicut ergo extra illum articulum, nulla daretur reservatio, posset Pœnitens à quocumque Confessario pro libito absolui, siue in absentia, siue in praesentia Superioris, ita potuit Titius, in mortis articulo constitutus, à simplici Sacerdote absolui etiam in praesentia alterius Confessarij facultatem reseruatorum habentis.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

Ad rationes autem in contrarium respondetur. Ad primam; Negando maiorem; simplex enim Sacerdos, pro mortis articulo, facultatem habet absolutè, & sine vllà limitatione absoluendi à censuris reseruat, non minus quam Episcopus à casibus papalibus occultis.

C c

Ad

36 Ad secundam respondetur; primò, necessitatem fuisse causam solum impellentem ad facultatem absolvendi, omnibus Sacerdotibus in mortis articulo concedendam; Nam causa finalis, fuit salus animarum. Cessante autem causa solum impulsivà, sicut non cessat lex, ita nec cessat privilegium, aut facultas. Secundò; respondetur, quamvis necessitas fuerit occasio talem facultatem concedendi, facultatem tamen fuisse absolutè, & per verba generalia concessam; verba autem generalia, generaliter sunt accipienda, præsertim in favorabilibus.

37 Ad tertiam respondetur; Pœnitentem, pro eo articulo, nullam habere obligationem præsentandi se Superiori, sed illam habere solum, quando est extra illum articulum; Vnde in eo articulo, licitè potest nolle Superiori se præsentare, sicut potest, si censura nulli esset reservata; In eo enim articulo, nulla datur reservatio, sed lex reservationis, pro eo tempore est omnino suspensa. Sicut ergo, si nulla daretur reservatio; Pœnitens non esset obligandus ad se præsentandum Superiori, ita non videtur obligandus in mortis articulo.

COROLLARIA.

38 Colligitur ex dictis primò: Sacerdotes Regulares, & privilegiatos, in mortis articulo, ex duplici capite, absolvere posse Pœnitentes à censuris, & casibus reservatis. Primò: Quia in eo articulo nulla datur casuum, vel censurarum reservatio ex Tridentino. Secundò: Virtute privilegiorum, quæ habent. Quatenus absolvunt ex primo titulo, Pœnitentem non liberant ab obligatione præsentandi se Superiori, eo

periculo elapso, sub pœnà reincidentie; Quatenus verò absolvunt secundo titulo, & virtute suorum privilegiorum, Pœnitentem ab hoc onere liberant; cum enim eum absolvant, ut delegati Pontificis, ratione privilegij Apostolici, quod habent, perinde est, ac si Pontifex ipse eum absolueret. Si autem Pontifex eum absolueret, Pœnitens amplius ei se præsentare non teneretur.

Secundò: Nomine articuli mortis, intelligi non solum mortis periculum proveniens ex infirmitate, sed quodcumque probabile mortis periculum, quod contingit, quando adest dubium probabile de morte, quæ in eo eventu, ut plurimum, contingere solet; Ut cum quis navigationem periculosam, vel iter prædonibus expositum suscipere cogitur; vel cum femina est partur proxima, & aliàs non peperit, experta est, cum mortis periculo, se parere.

Tertiò, In Mortis articulo existentem, à quolibet Sacerdote absolui non posse ab irregularitate, aut suspensione ab ordine, officio, vel beneficio, sicut potest ab excommunicatione, alijsq; censuris, quæ Sacramentorum susceptionem impediunt. Ratio autem est, quia irregularitas, & suspensio gloriæ, ac salutis consecutionem non retardant, sicut retardaret excommunicatio. Existentes autem in mortis periculo, ab ijs solum censuris, à quolibet Sacerdote absolui possunt, quarum occasione, damnum aliquod spirituale paterentur, vel eorum salus periclitarentur; hunc enim finem exprimit Tridentinum *sess. 14. cap. 7.*